

Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

MEMORIAŁ

Generał Marii Wittek

+
SKALSKA Janina

PCK
Higienistka
Tetiek

3496/USK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 3496/WSK

SKALSKA Janina

I/1. Relacja -

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora -

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora -

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora -

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) -

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. -

III/5 – inne... -

IV. Korespondencja -

V. Nazwiskowe karty informacyjne -

VI. Fotografie -

II Materiały uzupełniające relację

- Wspomnienie o J. Skalskiej, Gazeta Wyborcza 29.06.2010r. (wyd. Toruń),
kopia, k.1 s.1

WSPOMNIENIE (1902-1940)

Janina Skalska

Ta wstrząsająca fotografia sprzed siedemdziesięciu lat przedstawia Janinę Skalską (w jasnym płaszczu w kratę) kilka chwil przed egzekucją 21 czerwca 1940 roku. Janina wraz z grupą kobiet prowadzona jest przez hitlerowców na rozstrzelanie w Palmirach, w Puszczy Kampinoskiej. Z prawej strony widać zwalę piasku z wykopanych dołów, w których tego dnia zasypano zwłoki 362 niewinnych ofiar. Z Janiną zginął wtedy również jej brat Eugeniusz Ostapowicz.

Janina i jej brat Eugeniusz zostali aresztowani przez Niemców 15 maja 1940 roku w Piasecznie wraz z wieloma innymi mieszkającymi miasteczka, którzy podzielili ich los, m.in. burmistrz, były burmistrz, adwokaci, urzędnicy, przedsiębiorcy, nauczyciele i studenci.

Janina i Izydor Skalscy byli właścicielami Młyna Parowego w Piasecznie przy ulicy Czajewicza 8. Młynem zarządzali razem z bratem Janiny Eugeniuszem Ostapowiczem. Janina zajmowała się również działalnością społeczną i charytatywną. Działała w Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół”, w Macierzy Szkolnej i w Polskim Czerwonym Krzyżu. Była też jako członek Towarzystwa Przyjaciół Piaseczna aktywną uczestniczką działań samorządu miejskiego.

Niemcy przetrzymywali ją na Pawiaku na oddziale kobiecym, w tak zwanej Serbii. Dużą grupę w służbie więziennej stanowiły Polki: oddziałowe, lekarki, sanitariuszki. Poprzez jedną z nich udawało się utrzymać z Janiną kontakt. Kobieta ta pomagała przysyłać grypsy i przekazywała paczki. Okna celi na drugim piętrze wychodziły na ulicę. Kilka razy, przekupując policjanta, można było Janinę zobaczyć w małym okienku, coś krzyknąć, chociaż było to śmiertelnie niebezpieczne.

Mąż Janiny, Izydor, mimo że sam był na liście poszukiwanych, zaczął szukać kontaktów z ludźmi, którzy mogliby pomóc. Udało mu się dotrzeć do jakiegoś ustosunkowanego adwokata, który miał kontakty z oficerami Gestapo. Kilkakrotnie przyjął odpowiednio wysoką łapówkę i kazał czekać.

Izydor szukał jeszcze innych dojsć. Ktoś, oczywiście za pieniądze, zaprowadził go do mieszkania koło Pawiaka, z którego z małego okienka w ubikacji mógł zobaczyć Eugeniusza Ostapowicza na spacerunku. Cienek wyglądał fatalnie, był zalanany. Pozbawiony okularów, pobity i odarty z godności. Wkrótce Izydor (na co dzień przez rodzinę nazywany Jankiem) otrzymał gryps z Pawiaka. „Janku, opiekuj się dziećmi, Twoja Janka”. Próbował się czegoś dowiedzieć. Spotkała się z nim strażniczka z „Serbii”. Potwierdziła, że Janina nie żyje.

Janina nie była w czasie pobytu na Pawiaku ani razu przesłuchiwana. Była od początku skazana na śmierć. Na szczęście o tym nie wiedziała. Adwokat, który zainkasował pieniądze za obiecaną pomoc, okazał się oszustem. Oszukiwał w ten sposób wiele rodzin, żerując na ludzkiej tragedii.

Janina Skalska i jej brat Eugeniusz Ostapowicz zostali rozstrzelani w lesie w Palmirach 20 czerwca 1940 roku. Ich ciała wrzucono do zbiorowej mogiły i zasypano.

Dopiero po wojnie groby odkopano i przeprowadzono ekshumację. Bliscy ofiar mogli identyfikować rozstrzelanych jedynie po znalezionych przy nich przedmiotach. Maryla, córka Janiny, rozpoznała swoją chustkę, którą jej mama zabrała w pośpiechu w momencie aresztowania.

Pamięć o Janinie i Eugeniuszu przekazywana jest w rodzinie kolejnym już pokoleniom. ☉

RODZINA

WSPOMNIENIE (1944-2009)

Wiesława Czarnota

Mija rok, odkąd w ciepły czerwcowy wieczór o godzinie 22, 28 czerwca 2009 roku odeszła od nas najukochańsza Żona, Mama i Babcia. Dawałaś nam znacznie więcej, niż sama od życia otrzymywałaś. Dzieliłaś się z nami swoim doświadczeniem, mądrością życiową, dawałaś nam przykład, jak ucziwie pracować i żyć.

NEKROLOGI I KONDOLENCJE

publikowane następnego dnia przyjmowane są od poniedziałku do piątku do godz. 15.00

W nekrologach i kondolencjach można zamieścić elementy graficzne.

Szczegółowych informacji udziela Biuro Ogłoszeń Gazety Wyborczej

Toruń, ul. Królowej Jadwigi 9

tel. 56 664 69 00

fax 56 664 69 06

NEKROLOGI – KRAJ

Pogrążeni w smutku zawiadamiamy, że 22 czerwca 2010 roku zginęła śmiercią tragiczną nasza ukochana Córka i Siostra

Kludia Matgorzata Łazowska

lat 24

Msza święta zostanie odprawiona 2 lipca 2010 roku o godzinie 11.30 w kościele Najświętszego Zbawiciela przy ulicy Fredry w Poznaniu. Pogrzeb odbędzie się na Cmentarzu Junikowo o 13.50

zrozpaczeni rodzice Danuta, Stanisław i brat Sebastian

Maja

Swieżawska-Roqueplo

ur. 11 maja 1936 roku we Lwowie zm. 24 czerwca 2010 roku w Warszawie

Msza święta, po której nastąpi pogrzeb, odprawiona zostanie w sobotę 3 lipca 2010 roku o godzinie 13.00 w kaplicy Zakładu dla Ociemniałych w Laskach pod Warszawą

Dorota i Stefan

Z głębokim smutkiem żegnamy

Zygmunta Króla

ZAKŁAD
POGRZEBKOWY

TOB

CENTRUM PC

"USK"

Szosa Chełm
tel. 056 6

Certyfikat ISX
www.u

USŁUGI POGRZEBKOWE

Jeśli chcesz zamieścić ogłoszenie o usługach swojej firmy, prosimy o kontakt z Biurem Ogłoszeń.

> Bydgoszcz 52 522 22 22
> Toruń 56 664 69 00

Serwis publikuje nekrologi, kondolencje, ogłoszenia w „Gazecie Wyborczej” i „Gazecie Toruń”
Informacje jak zamieścić ogłoszenie

INFORMACJE

OSTRY DY

TORUŃ

Wojewódzki Szpital im. św. Józefa 53 dni parzyste w zesp. neurochirurgii, ortopedii, kardiologii z ostrych pozostałych oddziałów we wszystkie dni tygodnia 56 610 12 00, cz. Specjalistyczny Szpital im. św. Bartłomieja 17 dni nieparzyste w zesp. onkologii, kardiologii, ortopedii, kardiologii z ostrych pozostałych oddziałów we wszystkie dni tygodnia, tel. 56 610 02 06

SKALSKA Janina